

Viera v silu jediného Boha

Napísal P. Rastislav Kršák SVD
Sobota, 10 December 2011 19:53

Nedávno sa náš katechéta Wiliam delil s nami s jeho skúsenosťami z prípravy na prvé sväté prijímanie. Preberal Desatoro Božích prikázaní. Pripravujúcich sa spýtal: „Čo znamená neklaňať sa inému bohu v našej kultúre a zvykoch?“ Odpoveď bola svojská: "Bohu, ktorému sa my zvykneme klaňať, sú duchovia zosnulých predkov.“ Prečo? Viera v duchov /MASALAJ/ zomrelých predkov je tu v Papue Novej Guinei skutočne veľmi silná. Ovplyvňuje celé spoločenské dianie.

Spomínam si na moju prvú obchôdzku. Jeden z miestnych katechétov mi povedal, že sa on a aj väčšina ľudí bojí ísť okolo cintorínov, hlavne v noci. Cez deň je to celkom v poriadku. Duchovia naháňajú strach. Viera v nich je však veľmi silná a živená od detstva. Dôkazom toho je aj malý možno 7-ročný syn dotyčného katechéta. Vracajúc sa na hlavnú stanicu, malý syn chcel ísť s nami. Báľ som sa, že cestu nezvládne. Poprosil som otca, aby ho odhovril. Chlapec nechcel. Až na križovatke chodníkov si to rozmyslel. Dal však otcovi podmienku. Vráti sa, ak mu dá otec peniaze. Otec ho však presvedčil, že peniaze nemá. Chlapec sa zvrhol a ta to domov. Ešte však stihol zakričať: „Otec, bojím sa ísť sám okolo cintorína, bojím sa duchov.“ Otec mu však poradil, aby počkal na niekoho dospelého a spolu s ním prešiel okolo cintorína.

Duchovia zomrelých predkov sú všadeprítomní. Zohrávajú tu veľkú morálnu úlohu. Domorodci veria, že nie Boh, ale duchovia zosnulých sa mstia na žijúcich, ak sa tí nesprávajú morálne. Ak niekto zomrie, všetci príbuzní sú povinní ho oplakávať. Ak tak neurobia, duch zomrelého sa im pomstí chorobou. Pomsta chorobou je tu najväčší strašiak. Choroba sa tu chápe ako znak hriechu. Wiliam to opisuje takto: „Ak moje dieťa ochorie, je to znak, že duchovia zosnulých nie sú spokojní so životom dieťaťa alebo jeho príbuzných. Týka sa to aj mňa ako otca a mojej manželky. Tradičný spôsob ako chorobu dieťaťa odstrániť je verejne v rámci širokej rodiny

vyznať hriechy. Druhým krokom je to, že sa k duchom modlíme a obetujeme im v tomto prípade sliepku, aby sme si duchov udobrili. Je to vlastne obeť modlám, v ktoré veríme.“

Wiliam spomína aj iné príklady. Pred desiatkami rokov sa kmene stále hýbali, lebo medzi sebou stále bojovali. Až posledných 10 – 15 rokov sa kmene usadili. Pred každou bitkou sa bojovníci zišli. Spoločne jeden za druhým vyznávali hriechy. Dôvodom tejto „spovede“ bolo to, aby si udobrili duchov zomrelých. Tí im na oplátku pomohli v bitke proti nepriateľovi. Toto isté však robili aj nepriatelia. Smrť bojovníka sa nechápala len ako súhra okolností, ale aj ako znamenie, že vo vzťahu k duchom niečo nie je v poriadku a treba im obetovať.

Táto prax je živá dodnes. Wiliam tu spomína tiež manželskú neveru a smilstvo. Tieto hriechy sú tu veľmi rozšírené. PNG má najvyššie percento AIDS v Pacifiku. Hoci sa tieto hriechy dejú často tajne, ľahko sa podľa ich zvykov odhalia. Choroba je indikátor. Nastáva otázka prečo sú chorí? Opäť nastáva verejná spoveď. Ak by niečo zatajali, zomrú. A smrti sa každý bojí.

Nevera sa tu trestala najprv verejnými napomenutiami. Ak s tým dotyční neprestali, tak miestny dedinský súd ich odsúdil na beh po hlavnej ceste okolo trhu práve v deň trhu. Bežať nie je nič strašné. Podmienkou však bolo, že nesmeli mať nič oblečené. Samozrejme každý sa od nich odvracal a to bolo veľmi ponižujúce. Malo to svoj účinok na hriešnikov ako aj na ostatných. Dnes sa však veci komplikujú tým, že kmene a klany strácajú svoju jedliatosť. Tým strácajú aj na morálnom vplyve.

Akú úlohu tu zohráva Evanjelizácia? Prvým vkladom bolo to, že sa postupne vojny a bitky obmedzovali až na minimum. Ďalším kladným momentom misijnej činnosti je to, že ľudia kňazov prosia, aby sa za nich modlili, s nimi modlili a nad nimi modlili. Veria, že modlitby má silu odohnať duchov zosnulých.

Priznám sa, že modliť sa za nich praktizujem denne, modliť sa s nimi, keď na to príde. Modliť sa nad nimi je pre domorodcov najžiadanejšia. Páter Ignác a ja sa nad nimi často modlíme. Nedávno sme sa modlili nad tými, čo majú prijať sviatosti. Čo sa mňa týka, ja ešte praktizujem modlitbu nad tými, čo prichádzajú na Biblickú hodinku v sobotu poobede. Obyčajne to robím tak, že najprv máme asi 20 minútovú adoráciu. Pred požehnaním sa modlím k Pánovi v tom zmysle, že pripomínam slová Písma: „...zdraví nepotrebujú lekára, ale chorí...“ Potom prosím Pána, aby skrze milosť kňazskej služby použil moje ruky a podľa Svojej Vôle dal milosť uzdravenia tela, duše a ducha tým, ktorí v tú milosť veria a potrebujú podľa Božej vôle. Veriaci majú možnosť prísť a ja kladiem na nich v tichosti ruky. Potom nasleduje požehnanie. Až

Viera v silu jediného Boha

Napísal P. Rastislav Kršák SVD
Sobota, 10 December 2011 19:53

následne sa začína Biblická hodinka. Ľudia sú veľmi vďační, že sa nad nimi modlíme. Dodáva im to na jednej strane kresťanskú odvahu, na druhej strane znižuje strach z duchov zosnulých predkov.

Krst, prijímanie a „sekan“

Konečne sa aj veriaci v hlavnej stanici dočkali. Hoci zvykom je udeľovať krst na Veľkú noc, tohto roku sa to oddialilo. Dôvodom bola nedostatočná pripravenosť.

Tichý ranný dážďik zvlažuje vysušenú trávu a inú zeleň. Zatahnutá obloha, zamračené „Božie čelo“ akoby sa tiež chcelo zúčastniť na plači veriacich. Páter ide na dovolenku, ale domorodci nariekajú ako keby sa už nikdy nemal vrátiť. O pár dní páter odchádza, ale ešte ho čaká milá úloha – krst a prvé prijímanie. 20 na krst a asi 40 na prvé prijímanie. Vráťme sa však k upršanému ránu. Okolo deviatej sa počasie mení. Tu a tam slniečko vylúdi horúci hrejivý úsmev spod ťažkých sivých baránkov, ktoré sa nechcú vzdať svojho miesta na oblohe. Vánok s tým však nesúhlasí a pomaly im určuje smer preč sponad Mabalga.

Ovzdušie okolo kostola je napäto slávnostné. Okolo pol jedenástej kostol praská vo švíkoch. Ešte som ho taký plný nevidel. Speváci sa trhajú, veď nacvičovali celý týždeň. Omša sa samozrejme nemôže zaobiť bez 8 dievčat, ktoré hrajú na tamburínach a tancujú. Aj Božie Slovo prinášajú v procesii so spevom a tancom.

Vrcholom je však liturgia krstu. Páter po úvodnej modlitbe svätí krstnú vodu. Tá je pripravená v bambusovej rúre, nádherne vyzdobenej. Bambus slúžil tradične ako nádoba na prepravu vody. Z tejto posvätenej vody sa bude liať voda na čelá detí a dospelých. A veru páter Ignác vodou nešetří. Po krste máme okolo oltára malé jazierko. Počas prijímania Tela a Krvi Kristovej každý zároveň drží horiacu sviecu v ruke podanú katechétom. Po skončení omše vytvoria veriaci špalier v kostole a podaním ruky vítajú nových kresťanov a tých, čo majú odo dnes plné spoločenstvo s Kristom a komunitou.

Hoci sa krst vysluhuje počas omše a tá trvá skoro 3 hodiny, nikoho netrápi, že deti sú živé. Pri rozlúčke sa striedajú rečníci. Ľudia nám potom podávajú ruky. Zaujímavosťou je, že rozlúčiť sa prichádzajú aj predstavitelia iných cirkví. Pátrovi ďakujú za lieky, ktorými im pomáha v chorobách.

Viera v silu jediného Boha

Napísal P. Rastislav Kršák SVD
Sobota, 10 December 2011 19:53

Z čriepkov **P. Rastislava Kršáka SVD**, misionára v Papui Novej Guinei